

ЗАВАЛЛІВСЬКЕ РОДОВИЩЕ ГРАФІТУ — найбільші в Європі та єдині, що розробляють в Україні, поклади графіту. Розташоване в Побузькому графітоносному районі на Південному Бузі, поблизу селища Завалля Гайворонського р-ну Кіровоградської обл. (частково також у Савранському р-ні Одеської обл.). Виявлене 1931 року, видобуток розпочато 1934.

Родовище метаморфічного типу, пов'язане з біотит-графітними гнейсами хашувато-заваллівської світи бузької серії (неоархей). Рудоносні тіла — крутоспадні пласти субширотного простягання, зосереджені у пів-

нічній, середній та південній смугах (зонах). Потужність окремих тіл — 15–400 м, протяжність — 3–4,8 км. Розробляють переважно руди з каолінітовою корою вивітрювання гнейсів: біотитні, амфібол-біотитні, біотит-хлоритні, хлорит-серицитові та інші.

Графіт родовища явнокристалічний, лускуватий (2–4 мм), вміст у руді — 6–14 % (в середньому 6,5 %). Підтверджені запаси руди становлять 96,6 млн т, у перерахунку на рядовий графіт — 6,1 млн т. Супутня корисна копалина — абразивна сировина (гранат), запаси якої оцінюють у 20,3 млн т руди або 9,7 тис. т мінералу. Родовище розробляють відкритим способом із попереднім роздрібненням свердловинними зарядами. Річний видобуток руди становить близько 50 тис. т; її перероблення з випуском графітного концентрату здійснюють на «Заваллівському графітовому комбінаті».

Рекомендована література

1. Гурський Д. С., Єсипчук К. Ю., Калінін В. І. та ін. Металічні і неметалічні корисні копалини України. Т. 2. К.; Л., 2006.

В. М. Палій

Бібліографічний опис:

Заваллівське родовище графіту / В. М. Палій // *Енциклопедія Сучасної України* [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2010. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-14999>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).